

ΑΡΘΡΟ ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy,
ιστοσελίδα: www.pr.ucy.ac.cy

«Ψυχές μαραγκιασμένες από δημόσιες αμαρτίες»

Χαιρετισμός στην Ημερίδα «*Η Διαφθορά στη σύγχρονη Δημοκρατία*» που διοργανώθηκε από το Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, την Τετάρτη, 9 Δεκεμβρίου 2015.

*ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΠΙΕΡΗ

Όπως όλοι γνωρίζουμε, το θέμα της διαφθοράς στο οποίο είναι αφιερωμένη η Ημερίδα του Τμήματος Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας, έχει απασχολήσει τους σκεπτόμενους και προβληματιζόμενους ανθρώπους επί χιλιετίες, πολύ πριν από τις απαρχές της σύγχρονης εποχής και την έλευση της σύγχρονης δημοκρατίας.

Το αιώνιο αυτό θέμα, που παραμένει θλιβερά επίκαιρο και σήμερα, έχει προβληματίσει λαμπρά μυαλά όπως τον Αριστοτέλη, τον Άγιο Αυγουστίνο και τον Μακιαβέλι που επιχείρησαν —και δυσκολεύτηκαν— να προσδιορίσουν την έννοια της διαφθοράς, να οριοθετήσουν το φαινόμενο και να αποφασίσουν πώς πρέπει να τιμωρείται.

Σήμερα, αιώνες αργότερα, παρά το φαινομενικά καλά οργανωμένο νομικό και δικαστικό σύστημα της σύγχρονης δημοκρατίας, δυστυχώς δεν έχουμε προχωρήσει πολύ ούτε στην αντίληψή μας για το τι εστί διαφθορά, η οποία παραμένει εν πολλοίς ζήτημα ερμηνείας, ούτε στους τρόπους να αντιμετωπίζουμε αποτελεσματικά τις διάφορες εκφάνσεις της που έχουν γίνει πια μέρος της καθημερινότητάς μας. Και πώς θα μπορούσε να ήταν αλλιώς αφού οι θεσμοί μας, όλο το πολιτικό και πολιτειακό μας σύστημα, είναι εδώ και δεκαετίες

στελεχωμένο με «**ψυχές μαραγκιασμένες από δημόσιες αμαρτίες**», όπως εύγλωττα το έχει κωδικωποιήσει ο Σεφέρης σ' ένα από τα πιο πολιτικά του ποιήματα, τον «Τελευταίο Σταθμό»;

Στελεχωμένο με ανθρώπους όπως τον ανθρώπινο τύπο που εξοντωτικά σατιρίζει ο Καβάφης στο πολιτικό επίσης ποίημα «Ας φρόντιζαν». Σας διαβάζω αυτόν τον εις εαυτόν δραματικό μονόλογο του φανταστικού ήρωα του ποιήματος που κυνικά αυτοπροσδιορίζεται ως ένα αδίσταχτο «λαμόγι» της πολιτικής ζωής (για να χρησιμοποιήσω ένα αγοραίο όρο της εποχής μας):

Ας φρόντιζαν

Κατήντησα σχεδόν ανέστιος και πένης.
Αυτή η μοιραία πόλις, η Αντιόχεια
όλα τα χρήματά μου τάφαγε:
αυτή η μοιραία με τον δαπανηρό της βίο.

Αλλά είμαι νέος και με υγείαν αρίστην.
Κάτοχος της ελληνικής θαυμάσιος
(ξέρω και παραξέρω Αριστοτέλη, Πλάτωνα·
τι ρήτορας, τι ποιητάς, τι ό,τι κι αν πεις).
Από στρατιωτικά έχω μίαν ιδέα,
κ' έχω φιλίες με αρχηγούς των μισθοφόρων.
Είμαι μπασμένος κάμποσο και στα διοικητικά.
Στην Αλεξάνδρεια έμεινα έξι μήνες, πέρσι·
κάπως γνωρίζω (κ' είναι τούτο χρήσιμον) τα εκεί:
του Κακεργέτη βλέψεις, και παληανθρωπιές, και τα λοιπά.

Όθεν φρονώ πως είμαι στα γεμάτα
ενδεδειγμένος για να υπηρετήσω αυτήν την χώρα,
την προσφιλή πατρίδα μου Συρία.

Σ' ό,τι δουλειά με βάλουν θα πασχίσω
να είμαι στην χώρα ωφέλιμος. Αυτή είν' η πρόθεσίς μου.
Αν πάλι μ' εμποδίσουνε με τα συστήματά τους—
τους ξέρουμε τους προκομένους: να τα λέμε τώρα;
αν μ' εμποδίσουνε, τι φταίω εγώ.

Θ' απευθυνθώ προς τον Ζαβίνα πρώτα,
κι αν ο μωρός αυτός δεν μ' εκτιμήσει,
θα πάγω στον αντίπαλό του, τον Γρυπό.

Κι αν ο ηλίθιος κι αυτός δεν με προσλάβει,
πηγαίνω παρευθύς στον Υρκανό.

Θα με θελήσει πάντως ένας απ' τους τρεις.

Κ' είν' η συνείδησίς μου ήσυχη
για το αψήφιστο της εκλογής.
Βλάπτουν κ' οι τρεις τους την Συρία το ίδιο.

Αλλά, κατεστραμένος άνθρωπος, τι φταίω εγώ.
Ζητώ ο ταλαίπωρος να μπαλωθώ.
Ας φρόντιζαν οι κραταιοί θεοί
να δημιουργήσουν έναν τέταρτο καλό.
Μετά χαράς θα πήγαινα μ' αυτόν.

***

Αυτά συμβαίνουν στη Συρία ανάμεσα 128 και 123 π.Χ.

Βρισκόμαστε δηλαδή σε χρονική απόσταση από το συμβάν πολύ περισσότερο από δύο χιλιάδες χρόνια. Αλλά είμαστε και σε απόσταση ασφαλείας; Αντίθετα. Νομίζω πως όλοι θα συμφωνήσουμε ότι δεν μας τιμά ως πολιτεία και ως πολίτες ενός δημοκρατικού κράτους, ότι το ποίημα αυτό, γραμμένο το 1930, εξακολουθεί να αντικατοπτρίζει και σήμερα, με απόλυτη ακρίβεια, την κατάσταση που εν πολλοίς επικρατεί στην πολιτική και στο δημόσιο τομέα (εδώ αναφέρομαι, χωρίς φυσικά να αποκλείονται πολλές άλλες χώρες, στην Ελληνική και στην Κυπριακή Δημοκρατία).

Δεν μας τιμά και το ότι, μπλεγμένοι ο καθένας στα δικά μας, προσωπικά προβλήματα, τείνουμε όλο και περισσότερο να προσπερνούμε τα φαινόμενα της διαφθοράς ως κάτι το φυσιολογικό και το αναπόφευκτο, βοηθώντας στη διαιώνισή τους με τη σιωπή και, ενίοτε, με την συνένοχη ανοχή μας.

Γι' αυτό και ως Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής, αλλά και ως προβληματιζόμενος πολίτης, χαίρομαι ιδιαίτερα για την πρωτοβουλία του Τμήματος Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας να οργανώσει αυτή την Ημερίδα και να ανοίξει ξανά το αιώνιο θέμα της διαφθοράς σε ένα θεωρητικό και πρακτικό πλαίσιο. Η ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού γύρω απ' αυτό το φαινόμενο και τις διάφορες πτυχές του είναι ίσως ο μοναδικός και αποτελεσματικότερος τρόπος στο να προχωρήσουμε επιτέλους ως κοινωνία προς την εξάλειψη ή έστω τη δραστική μείωση της διαφθοράς που υπονομεύει τις βασικές αρχές τις σύγχρονης δημοκρατίας με σοβαρές συνέπειες για όλους μας.

*** Ο Μιχάλης Πιερής είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου
και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής του Σχολής**